

UNIVERZITET U SARAJEVU
PEDAGOŠKI FAKULTET SARAJEVO
ODSJEK ZA PREDŠKOLSKI ODGOJ

**NASTAVNI PLAN I PROGRAM
II CIKLUSA STUDIJA
AKADEMSKE 2013/2014. GODINE**

Sarajevo, juni 2009.

STUDIJSKI PLAN I PROGRAM ZAVRŠNOG (DIPLOMSKOG) STUDIJA NA ODSJEKU ZA PREDŠKOLSKI ODGOJ

Naziv i cilj diplomskog studija: Diplomskim akademskim studijem II ciklusa na Odsjeku za predškolski odgoj studenti ostvaruju 60 ECTS bodova, jer osnovne akademske studije I ciklusa na Fakultetu imaju 240 ECTS bodova.

Uvjeti upisa: Pravo upisa imaju studenti koji su završili studij predškolskog odgoja u četverogodišnjem trajanju (240 ECTS), kao i studenti drugih fakulteta nastavničkog smjera pod uvjetom da prethodno polože dopunske ispite iz zastupljenih metodika nastave na dodiplomskom studiju ovog Odsjeka. Izbor za upis kandidata vrši se na osnovu općeg uspjeha ostvarenog na dodiplomskim studijima. Pravo na upis utvrđuje se na osnovu prosječne ocjene na dodiplomskom studiju.

Akademski naziv koji se stiče završetkom jednogodišnjeg diplomskog studija: Magistar predškolskog odgoja

Program: Program sadrži obavezne predmete, izborni predmet usmjerenja, seminarski rad i završni (diplomski) rad. Izborni predmet, seminarski rad i završni diplomska rad čine jedinstvenu cjelinu, vezanu za istu naučnu oblast.

UNIVERZITET U SARAJEVU
 PEDAGOŠKI FAKULTET SARAJEVO
 ODSJEK ZA PREDŠKOLSKI ODGOJ

DIPLOMSKI – JEDNOGODIŠNJI STUDIJ
 AKADEMSKI STUDIJ

Red. broj	Studijski predmet – kolegij	Šifra	P	S	V	SEMESTAR		
						Broj ECTS bodova		
						IX	X	Ukupno
1.	Metodologija pedagoških istraživanja	PEF PRO 501	2	1	2	6	-	6
2.	Savremeni didaktičko-metodički pristupi u odgoju i obrazovanju	PEF PRO 502	2	1	2	6	-	6
3.	Razvoj i evaluacija kurikuluma	PEF PRO 503	2	1	2	6	-	6
4.	Izborni predmet usmjerenja *	PEF PRO 504	2	1	2	6	-	6
5.	Akademsko pisanje	PEF PRO 505	2	1	2	6	-	6
6.	Seminarski rad	PEF PRO 506				-	10	10
7.	Završni (diplomski) rad	PEF PRO 507				-	20	20
Ukupno			10	5	10	30	30	60

* Izborni predmet usmjerenja kandidat bira iz slijedećih predmeta:

- Metodika predškolskog odgoja
- Integrirani predškolski kurikulum
- Metodika razvoja govora
- Metodika razvoja matematskih pojmoveva
- Metodika likovnog odgoja
- Metodika muzičkog odgoja
- Metodika tjelesnog odgoja

Izborni predmet se bira u dogовору са mentorом и nastavnikom bazičnog predmeta.

Izborni predmet i seminarski rad biraju se из уže научне области значајне за израду завршног (diplomskog) rada.

Završni diplomska rad

Završni diplomski rad obuhvata писање и одбрану пројекта у коме кандидат образлаže тему и начин изrade завршног (diplomskog) rada. Тема завршног рада бира се из уže научне области обухваћене заступљеним методикама наставе на нивоу додипломског студија.

Програм заступљених методика ангажирани наставници допуњавају новим наставним садржајима и избором основне и пратеће литературе.

PROGRAMSKE OSNOVE

Naučno-nastavno vijeće Pedagoškog fakulteta u Sarajevu, kao stručni organ ove institucije, usvojilo je programske osnove diplomskog – jednogodišnjeg akademskog studija razredne nastave, uz mogućnost da angažirani nastavnici mogu dopunjavati nastavne sadržaje i vršiti izbor osnovne i prateće literature.

Naziv predmeta i šifra:	Metodologija pedagoških istraživanja, PEF PRO 501
Semestar i broj bodova:	IX semestar, 6 ECTS
Trajanje:	Jedan semestar
Tip kolegija:	Predavanje 2 sata, seminar 1 sat, vježbe 2 sata
Status predmeta:	obavezni
Cilj predmeta:	Upoznavanje studenata sa osnovnim teorijskim problemima metodologije pedagoških istraživanja, Osposobljavanje za shvatanje metodologije u kontekstu njenog naučno-statusnog određenja.
Ishod predmeta:	Osposobljenost za samostalnu izradu projekta za pedagoško istraživanje i izradu instrumenata projekta; Osposobljenost za individualno i grupno istraživanje; Osposobljenost za analizu i interpretaciju dobijenih podataka.
Sadržaj predmeta	<p>Teorijska nastava: Pojam i zadaci metodologije pedagogije i njeno mjesto u sistemu pedagoške nauke; Teorijske osnove metodologije pedagogije; Razvoj metodologije pedagoških istraživanja; Osnovne aktuelne epistemonološko-metodološke orientacije; Vrste istraživanja u pedagogiji; Organizacija i tok istraživanja. Pojam i značaj pedagoške statistike. Mjerenje i mjerne skale u pedagoškim istraživanjima: Osnovne etape statističke obrade podataka. Relativni brojevi. Grafičko prikazivanje statističkih podataka. Procenti i procentualni rangovi. Pretvaranje rezultata testa u standardizirane skorove i školske ocjene. Korelacija. Zaključivanje o značajnosti razlika između statističkih mjera.</p> <p>Praktična nastava: Vježbe, Drugi oblici nastave, Studijski istraživački rad Praktične implikacije teorijskih i praktičnih saznanja.</p>
Obavezna literatura	<p>Krulj, S. R., Stojanović, S., Jelena, K. Drašković., (2007) Uvod u metodologiju pedagoških istraživanja sa statistikom, Centar za naučno istraživački rad, Vranje;</p> <p>Bandur, V. Potkonjak, N., (1999), Metodologija pedagogije, Savez pedagoških društava Jugoslavije, Beograd;</p> <p>Bandur, B. Potkonjak N., (1996), Pedagoška istraživanja u školi, Učiteljski fakultet, Beogra;</p> <p>Gojkov, G., Krulj,R., Kundačina, M., (1999), Leksikon pedagoške metodologije, Viša škola za obrazovanje vaspitača, Vršac;</p> <p>Lekić, Đ., (1980), Metodologija pedagoškog istraživanja i stvaralaštva, Pedagoško tehnički fakultet, Zrenjanin;</p> <p>Mužić, V., (1968), Metogologija pedagoškog istraživanja, Zavod za izdavanje udžbenika, Sarajevo;</p> <p>Šešić, B., (1974), Osnovi metodologije društvenih nauka, Naučna knjiga, Beograd;</p> <p>Šamić, M., (1980), Kako nastaje naučno delo, Svjetlost, Sarajevo;</p> <p>Rejston, Dzastman, Robins (1966), Vrednovanje u savremenom obrazovanju, Vuk</p>

Karadžić, Beograd;

Preporučena literatura

1. Bandur, V. i dr., (1996), Statistika u pedagoškom istraživanju, Univerzitet u Prištini, Priština;
2. Kundačina, M. Bandur, V., (2002), Metodološki praktikum, Učiteljski fakultet, Užice;
3. Kundačina, M. i Brkić, M., (2004), Pedagoška statistika, Učiteljski fakultet, Užice;

Naziv predmeta i šifra:	Savremeni didaktičko-metodički pristupi u odgoju i obrazovanju , PEF PRO 502
Semestar i broj bodova:	IX semestar, 6 ECTS
Trajanje:	Jedan semestar
Tip kolegija:	Predavanje 2 sata, seminar 1 sat, vježbe 2 sata
Status predmeta:	obavezni
Cilj predmeta:	Razvijanje sposobnosti za komparativno-kritičku analizu osnovnih didaktičkih pojmoveva, razvojnog puta didaktike i uočavanje njihove povezanosti sa nastavnom praksom. Razvijanje kritičkog mišljenja i sposobnosti za rješavanje osnovnih didaktičkih problema. Osposobljavanje za primjenu i provjeru stečenog znanja u praksi.
Ishod predmeta:	Vladanje osnovnim pojmovima i razumijevanje didaktičkih ideja. Razvoj shvatanja o nastavi. Sticanje osnova za dalje obrazovanje.
Sadržaj predmeta	<p>- Teorijska nastava: Interdisciplinarna zasnovanost nastave. Shvatanje nastave u kontekstu didaktičkih teorija. Savremeno shvatanje taksonomije cilja i zadataka nastave. Teorije izbora nastavnih sadržaja. Pedagogizacija i scimentacija nastave. Kurikulumsko planiranje cilja, zadataka, sadržaja, aktivnosti i procesa nastave. Organizacione, medijske i materijalno-tehničke inovacije nastave. Praćenje i kontrola kvaliteta nastave. Savremene tendencije u evaluaciji procesa i rezultata rada u nastavi. Istraživanja u nastavi. Didaktika i kibernetika. Nastava kao sistem. Definicije i klasifikacije. Nastanak i razvoj razredno časovnog sistema nastave i potreba njegovog osavremenjavanja. Aktivnost učenika i nastavnika u nastavi. Potreba i mogućnost diferencijacije i individualizacije nastave. Savremeni nastavni sistemi. Programirana nastava. Učenje putem rješavanja problema. Egzemplarna nastava. Timska nastava. Heuristička nastava. Potreba i mogućnost samoučenja i samoobrazovanja. Perspektive razvoja didaktike. Teorije učenja (u pregledu).</p> <p>Praktična nastava: Vježbe, Drugi oblici nastave, Studijski istraživački rad Praktične implikacije teorijskih i praktičnih saznanja.</p>
Literatura	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ladislav Bognar, Milan Matijević, Didaktika, Školska knjiga, Zagreb, 1993.god. 2. Mujo Slatina, Nastavni metod – prilog pedagoškoj moći suđenja, Filozofski fakultet, Sarajevo, 1998.god. 3. Vladimir Poljak, Didaktika, Školska knjiga, Zagreb, 1991.god. 4. Prodanović, T., Ničković, R., (1974), Didaktika, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd; 5. Vilotijević, M., (2002), Didaktika 1,2 i 3, Učiteljski fakultet-Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd; 6. Čanović S., (2002), Problemi savremene nastave, Učiteljski fakultet, Leposavić; 7. Krulj, R. S., (1988), Nastavna tehnologija u funkciji povećavanja efikasnosti učenja, Jedinstvo, Priština; 8. Lekić, Đ., (1988), Eksperimentalna didaktika, PTF, Zrenjanin; 9. Krkljuš, S., (1998), Didaktički disput, SPD Vojvodine, Novi Sad; 10. Studenti su obavezni da prate aktuelna didaktička izdanja na našem i stranim jezicima.

Naziv predmeta i šifra:	Razvoj i evaluacija kurikuluma, PEF PRO 503
Semestar i broj bodova:	IX semestar, 6 ECTS
Trajanje:	Jedan semestar
Tip kolegija:	Predavanje 2 sata, seminar 1 sat, vježbe 2 sata
Status predmeta:	obavezni
Cilj predmeta:	Na temelju stečenog uvida u teorijsko-metodološke pristupe studenti upoznaju pojam kurikuluma i njegovu teorijsku utemeljenost kao i vrednovanje svih njegovih aspekata i praktičnih implikacija: Na toj osnovi osposobljavaju se za samostalno istraživanje, analizu i kritička promišljanja kurikuluma te za izradu i implementaciju kurikuluma u obrazovno-odgojnoj ustanovi.
Ishod predmeta:	Nakon završenog kolegija i položenog ispita iz ovog predmeta studenti su osposobljeni za razumijevanje ciljeva, bazičnih principa i odlika različitih teorija nastavnog programa, za samostalno istraživanje, analizu i kritička promišljanja kurikuluma, te za izradu i implementaciju kurikuluma u obrazovno-odgojnoj ustanovi.
Sadržaj predmeta Teorijska nastava	Vodeći teorijsko-metodološki pristupi razvoju kurikuluma. Pojmovno-konceptualno određenje. Kurikulumske koncepcije. Socijalno-političko, ekonomsko, kulturno i pravno utemeljenje kurikuluma. Razvijanje kurikuluma kao odgovor na nove tendencije u svijetu rada i kulturi. Metodologija planiranja i oblikovanja kurikuluma. Teorija ciljeva. Modeli formulisanja. Modeli legitimisanja i prepoznavanja ciljeva učenja. Kriterijumi za izbor sadržaja i metodologija didaktičkog izbora sadržaja. Planiranje i programiranje. Kriterijumi i načini evaluacije kurikuluma-kurikularna evaluacija.
Literatura	<ol style="list-style-type: none"> 1. Gudjons et.al. (1992): Didaktičke teorije, Zagreb, Educa. 2. Marsch, J.C., (1994): Kurikulum: Temeljni pojmovi, Zagreb, Educa. 3. Ornstein, A.C.& Hunkins, F.P. (1998): Curriculum: Foundations, Principles and Issues, Oxford University Press. 4. Moon, B. (2001): A Guide to the National Curriculum, Oxford, New York.

Naziv predmeta i šifra:	Metodika predškolskog odgoja, PEF PRO 504
Semestar i broj bodova:	IX semestar. 6 ECTS
Trajanje:	Jedan semestar
Tip kolegija:	Predavanja 2 sata, seminar 1 sat, vježbe 2 sata
Status predmeta:	Izborni
Cilj predmeta:	Proširivanje znanja o uslovima i strategijama učenja na predškolskom uzrastu koje potiču učenju sa smisлом i razumijevanjem i unapređuju dječijih kognitivnih sposobnosti kao i razvoj svih drugih aspekata dječije ličnosti, uvažavajući princip razvojne primjerenosti.
Ishod predmeta:	Primjena pojedinih strategija poučavanja za učenje sa razumijevanjem u praksi, shvatanje značaja takvog pristupa za cijelokupan razvoj djeteta i za podizanje kvaliteta rada u predškolskim ustanovama.
Sadržaj predmeta Teorijska nastava:	<ul style="list-style-type: none"> - Smislemo učenje i učenje sa razumijevanjem – odlike, uslovi i strategije - Učenje putem rješavanja problema - Dijaloški pristup- usmjeravajuće poučavanje - Učenje u interakciji - Individualizacija i interakcija - Učenje u poticajnom okruženju
Praktična nastava:	Praktična primjena pojedinih strategija u praksi, pisanje izvještaja, analiza i diskusija u grupi.
Obavezna literatura:	<ul style="list-style-type: none"> - Kamenov, E. (1999), Predškolska pedagogija – druga knjiga, (odabrana poglavlja), Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd - Terhart, E. (2001), Metode poučavanja i učenja, Educa, Zagreb - Medouz, S. & Kešdan, A. , Kako pomoći djeci da uče –

	<p>prilozi kognitivnom programu, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd</p> <ul style="list-style-type: none"> - Slunjski, E. (2002), Devet lica jednog odgajatelja/roditelja, Mali profesor, Zagreb - Andrews, A.G. & Trafton, P.R. (2000) Foreword by Lilian G. Katz (odabrana poglavlja), Little Kids – Powerful Problem Solvers, Heinemann, Portsmouth, NH - Wood, D. (1995), Kako djeca misle i uče, Educa, Zagreb - Montesori, M. (2003), Upijajući um, DN Centar, Beograd - Carol Seefeldt & Nita Barbour (1990), Early Childhood Education, (odabrana poglavlja) , Macmillan Publishing Company, Englewood Cliffs
Preporučena literatura:	<ul style="list-style-type: none"> - Šain M. (2005), Sopstvenim iskustvom do znanja, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd. - Laura E. Berk and Adam Winsler (1995), Scaffolding Children's Learning: Vygotsky and Early Childhood Education, NAEYC, Washington, DC - N.N. Poddakov (1984), Praktično mišljenje kod djece, (odabrana poglavlja), Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd - An-Neli Pere-Klermon (2004) , Socijalna intrakcija i intelektualni razvoj, Zavod za udžbenike i nastavna sredsta, Beograd

Naziv predmeta i šifra:	Integrirani predškolski kurikulum, PEF PRO 504
Semestar i broj bodova:	IX semestar 6 ECTS
Trajanje:	Jedan semestar
Tip kolegija:	Predavanja 2 sata, seminar 1 sat, vježbe 2 sata
Status predmeta:	Izborni
Cilj predmeta:	<ul style="list-style-type: none"> - Razumijevanje temeljnih principa pedagoških standarda kvaliteta rada u predškolskim ustanovama i njihovih indikatora. - Upoznavanje različitih instrumenata za praćenje i procjenu kvaliteta i osposobljavanje za njihovu primjenu.
Ishod predmeta:	<ul style="list-style-type: none"> - Razvoj sposobnosti samorefleksije kao preduslova za kontinuirano unapređivanje kvaliteta prakse u skladu sa zahtjevima cjeloživotnog učenja. - Razumijevanje smisla i značenja procesnih i strukturalnih standarda kvaliteta.
Sadržaj predmeta Teorijska nastava:	<p>Evaluacija rada u predškolskoj ustanovi – vanjska i unutarnja. Pedagoški standardi kvalitete – temeljni principi i njihovi indikatori.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Interakcija i individualizacija - Okruženje za učenje - Sudjelovanje obitelji - Strategije poučavanja za smisleno učenje - Planiranje i procjenjivanje - Profesionalni razvoj - Socijalna inkluzija
Seminar i vježbe:	Posmatranje i praćenje prisustva pojedinih temeljnih principa pedagoških standarda u praksi, njihovih indikacija i primjera konkretnih situacija, vođenje dokumentacije o istom, analiza, diskusija i preporuke za unapređenje prakse.
Obavezna literatura:	-Unapređenje kvaliteta rada primjenom ISSA pedagoških standarda, (2006), Biblioteka Korak po korak, Pučko otvoreno

	<p>učilište, Zagreb</p> <p>-Slunjski, E. (2006), Stvaranje predškolskog kurikuluma u vrtiću – organizaciji koja uči, Mali profesor, Zagreb</p> <p>-Ljubetić, M. (2009), Vrtić po mjeri djeteta, Školske novine, Zagreb</p> <p>-Pešić, M. (1987), Vrednovanje predškolskih vaspitnih programa, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd</p> <p>-Pedagoški standardi, International Step by Step association, (2008), COI Step by Step, Sarajevo</p> <p>-Kamenov, E. (1997) Metodika – I dio, (odabrama poglavlja), Odsjek za pedagogiju Filozofskog fakulteta u Novom sadu, Republička zajednica viših škola za obrazovanje vaspitača, Novi sad.</p> <p>-E. Anne Eddowes & Kathleem S. Ralph (1998), Interactions for Development and Learning, (odabrana poglavlja) Merrill, an imprint of Prentice Hall, Upper Saddle River, New jersey, Columbus, Ohio</p>
Preporučena literatura:	<p>-Edited by Katz, L. (1994) , Reflections on the Reggio Emilia Approach, Eric, Pennsylvania</p> <p>-Kamenov E. (1982), Eksperimentalni programi za rano obrazovanje (odabrana poglavlja), Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd</p> <p>-Pešić M. (1998), Pedagogija u akciji, (odabrana poglavlja) Institut za pedagogiju i andragogiju, Beograd</p>

Naziv predmeta i šifra:	Metodika razvoja govora PEF PRO 504
Semestar i broj bodova:	IX semestar. 6 ECTS
Trajanje:	Jedan semestar
Tip kolegija:	Predavanja 2 sata, seminar 1 sat, vježbe 2 sata
Status predmeta:	Izborni
Cilj predmeta:	<p>-Uspostavljanje novih pristupa u poticanju razvoja komunikacijskih sposobnosti na predškolskom uzrastu.</p> <p>-Poticanje razvoja komunikacijskih sposobnosti djece uvažavajući doprinos genetskih činioča koji jasno upućuju na činjenicu da je pravilan rani razvoj komunikacije osnovni uslov cijelokupnog razvoja predškolskog djeteta..</p>
Ishod predmeta:	Primjena savremenih pristupa i postupaka u procesu poticanja razvoja komunikativnih sposobnosti na predškolskom uzrastu u svrhu cijelokupnog razvoja djeteta podižući nivo ukupnog kvaliteta komunikacije u ustanovama za predškolski odgoj na viši stručni i znanstveni nivo.
Sadržaj predmeta Teorijska nastava:	<p>-Značaj razvoja komunikacijskih sposobnosti s aspekta cjelovitog razvoja djece predškolskog uzrasta i njihove govorne zrelosti za polazak u školu.</p> <p>-Vrste komunikacije(jednosmjerna,dvosmjerna,višesmjerna,simetrična,asimetrična,necentrirana i centrirana,programirana, personalna i apersonalna).</p> <p>-Razvoj komunikativnih sposobnosti u interakciji sa odraslim, vršnjacima i kroz različita neposredna iskustva.</p> <p>-Društvena zajednica u kojoj dijete odrasta kao izvor i uzor komunikacijskih modela jezika i govora.</p> <p>Poticanje razvoja komunikativnih aktivnosti kroz sve vrste dječje književnosti i književnog stvaralaštva.</p> <p>-Umijeće razgovora sa djetetom.</p> <p>-Komunikacija prema cjeloživotnom odgoju i društvenim znanjima</p> <p>-Interakcija i komunikacija djece u 2 i 3 godini života u odgojnim grupama.</p> <p>-Specifičnosti razvoja komunikacije kod djece pripadnik nacionalnih manjina.</p>
Praktična nastava:	<p>-Verbalna i neverbalna komunikacija u predškolskoj ustanovi.</p> <p>-Poteškoće u razvoju komunikacije i njihova prevazilaženje.</p>

	-Vježbe,praktična primjena pojedinih strategija u praksi,seminarski rad i prezentacija.
Obavezna literatura:	<p>-Matić.R.; (1980) Rad na razvoju govora.Beograd.</p> <p>-Radoman.V.; (2003) Psihologija jezika i jezičkih poremećaja.Beograd.</p> <p>-Billeaud, F. P. (1993) Communication disorders in infants and toddlers. Assessment and intervention. Boston: Andover Medical Publishers.</p> <p>Pjanić.R. Metodika rada u predškolskom odgoju. (2004) Bihać.</p> <p>-Bašić, J., Koller-Trbović, N., Žižak, A. (1993) Integralna metoda u radu s predškolskom djecom i njihovim roditeljima, Alinea, Zagreb.</p> <p>-Bašić, J., Žižak, A., Koller-Trbović, N. (1998), Integralna metoda u primjeni, Alinea, Zagreb.</p> <p>-Kunić.I.;(1990) Kultura dječijeg govornog i scenskog stvaralaštva.Školska knjiga Zagreb.</p>
Preporučena literatura:	<p>- Bjelica.J.& Posokhova.I. ,(2001) Dijagnostički komplet za ispitivanje sposobnosti govora,jezika,čitanja i pisanja u djece. Priručnik Ostvarenje,Donji Vukovjevac12.Hrvatska.</p> <p>-Crnković.M ;(!973) Dječja književnost-Priručnik za studente pedagoških akademija i nastavnika.Školska knjiga Zagreb.</p> <p>-Rudež.A. ;(1985) Maternji jezik u dječjem vrtiću Narodne novine,Zagreb.</p> <p>-Zečić.S,Mujkanović.E.& Devoli.A.(2009) Logopedija Conectum Sarajevo.</p> <p>-Težak.S.;(1969) Interpretacija bajke u osnovnoj školi.Pedagoško - književni zbor,Zagreb.</p> <p>Idrizović.M.; (1998) (Književnost za djecu. Savez društava prosvjetnih radnika B i H.</p>

Naziv predmeta i šifra:	Metodika razvoja početnih matematičkih pojmove PEF PRO 504
Semestar i broj bodova:	IX semestar. 6 ECTS
Trajanje:	Jedan semestar
Tip kolegija:	Predavanja 2 sata, seminar 1 sat, vježbe 2 sata
Status predmeta:	Izborni
Cilj predmeta:	Detaljnije upoznati studente s psihološkim aspektima razvijanja početnih matematičkih pojmove kod djece predškolskog uzrasta, s čimbenicima koji utječu na uspješnost razvijanja matematičkih pojmove, i poteškoćama u procesu razvijanja pojmove i oblicima rada s djecom s posebnim potrebama i posebno metodičkim modelima razvijanja pojmove iz domene geometrijskih oblika i struktura.
Sadržaj predmeta Teorijska nastava:	<ul style="list-style-type: none"> - Psihološki aspekti razvijanja početnih matematičkih pojmove kod djece predškolske dobi - Čimbenici koji izravno utječu na uspješnost (proces) razvijanja matematičkih pojmove kod djece predškolske dobi - Poteškoće u procesu razvijanja početnih matematičkih pojmove, njihovo suzbijanje i otklanjanje - Rad sa matematički darovitom djecom predškolskog uzrasta - Metodički modeli razvijanja pojmove temeljnih geometrijskih oblika i struktura i vizualnog mišljenja kod djece predškolskog uzrasta
Obavezna literatura:	<ol style="list-style-type: none"> 1. P. Liebeck: Kako djeca uče matematiku, Educa, Zagreb, 1995. 2. V. Vlahović-Štetić i I. Vizek – V. Vidović: Kladim se da možeš, Psihološki aspekti početnog poučavanja matematike, Zagreb, 1998. 3. M. Peteh: Prvi koraci u matematici, Školska knjiga, Zagreb, 1977. 4. M. Peteh: Matematika i igra u dječjem vrtiću, Alinea, Zagreb, 1979. 5. J. Posokhova: Matematika bez suza. Sastavljeno i pripremljeno prema prof. Mahech C. Sharma, Donji Vukajevac, 2001.
Voditelj	prof.dr. Marinko Pejić

Šifra – kod predmeta:	PEF PRO 504
Naziv predmeta:	Metodika nastave tjelesnog i zdravstvenog odgoja
Predavanja:	2
Seminar:	1
Vježbe:	2
Profesionalna praksa:	0
ECTS:	6
Jezik nastave:	Bosanski, a nastavu je moguće pratiti i na Hrvatskom i Srpskom.
Trajanje/semestri:	IX
Status/obavezni, izborni:	Izborni
Preduvjeti za upis predmeta:	Studenti koji su završili studij predškolskog odgoja u četvorogodišnjem trajanju (240 ECTS)
Provjera znanja i polaganje ispita:	Ocjena kolegija bit će formirana iz ocjena pismenog i realizacije eksperimentalnog nacrta istraživanja na uzorku djece predškolskog uzrasta.
Cilj studijskog programa (Kompetencije koje stiče student):	<i>Usvojiti optimum kompetencija</i> za izradu kurikuluma tjelesnog i zdravstvenog odgoja djece predškolskog uzrasta.
Opis programa:	Predavanja: Istraživanja u edukaciji. Pregled nekih istraživanja na većem uzorku djece predškolskog uzrasta. Istraživanja u Kineziologiji; Osnovne upute o provedbi istraživanja, definiranje cilja istraživanja, formuliranje hipoteza, izrada eksperimentalnog nacrta, provođenje eksperimenta, obrada podataka, obrada podataka dobivenih mjerjenjem, analiza rezultata istraživanja, zaključak.
Vidovi ili načini realizacije nastave:	Program kolegija realizira se u IX semestru, s fondom od 65 sati (3+2). Nastave se realizira kroz predavanja i vježbe.
Osnovna literatura:	Malecko, J. i Popović, D. (1997). Metodologija kineziološko antropoloških istraživanja. Priština: Fakultet za fizičku kulturu. Mejovšek, M. (2003). Uvod u metode znanstvenog istraživanja u društvenim i humanističkim znanostima. Jastrebarsko: Naklada Slap.
Širi izbor literature:	- Dolić, M. (2002). <i>Tjelesne aktivnosti u prirodi</i> . Medicinska škola, Rijeka. - Duran, M. (2001). <i>Dijete i igra</i> . Nacionalna i sveučilišna knjiga, Zagreb. - Gavin, M. L. (2006). <i>Dijete u formi</i> . Praktični vodič za odgoj zdrave i aktivne djece - od novorođenčeta do tinejdžera. Mozaik knjiga, Zagreb. - Ivanković, A. (1988). <i>Tjelesne vježbe i igre u predškolskom odgoju</i> . Školska knjiga, Zagreb. - Kirsten, A. H. ( ). <i>Kurikulum za vrtiće</i> . Razvojno-primjerni program za djecu od 3 do 6 godina. Priručnik br. 3 (prevela Renata Mikulec). - Krsmanović, B. (1996). <i>Čas fizičkog vežbanja</i> , Fakultet fizičke kulture, Novi Sad. - Mišigoj-Duraković, M. (1999). <i>Tjelesno vježbanje i zdravlje</i> . Fakultet za fizičku kulturu, Zagreb. - Neljak, B. (2002). <i>Validacija planova i programa nastave tjelesne i zdravstvene kulture</i> . Doktorska disertacija. Zagreb. Pejčić, A. (2001). <i>Zdrav duh u zdravu tijelu</i> . Visoka učiteljska škola Sveučilišta u Rijeci, Rijeka. - Šagud, M. (2002). <i>Odgajatelj u dječjoj igri</i> . Školske novine, Zagreb. - Zbornik radova (2005). <i>Dijete u kretanju</i> . Dani dječjih vrtića Grada Zagreba, Gradski ured za obrazovanje i šport, Zagreb
Način praćenja kvaliteta rada i uspješnosti realizacije programa:	Studentska evaluacija pripremom anonimne ankete, kolegijalna evaluacija i refleksija, longitudinalna analiza uspješnosti studenata na ispitima, komparativna analiza nivoa teorijskih znanja u odnosu na studente na drugim fakultetima u BiH i inostranstvu.
Posljednja promjena nastavnog programa:	17. novembar. 2009. godine.

Naziv predmeta i šifra:	Akademsko pisanje, PEF PRO 505
Semestar i broj bodova:	IX semestar, 6 ECTS
Trajanje:	Jedan semestar
Tip kolegija:	Predavanje 2 sata, seminar 1 sat, vježbe 2 sata
Status predmeta:	obavezni
Cilj predmeta:	Ovladavanje pisanjem stručnih i znanstvenih radova.
Ishod predmeta:	Upoznavanje procesa pisanja, pisanja u društvenim naukama, pisanja zasnovanog na istraživanju i različitim formi prezentiranja eseja i znanstvenih radova.
Sadržaj predmeta	<p><i>Proces pisanja.</i> Proces i praksa. Pravac pisanja. Strategija pisanja.</p> <p><i>Upravljanje pisanjem.</i> Organiziranje, planiranje, upravljanje vremenom, korištenje biblioteke. Biblioteka i kompjuteri. Indeksi i apstrakti. Baze podataka. Pretraživanje citata. Biblioteke informativne jedinice.</p> <p><i>Forme pisanja.</i> Pisanje rezimea. Prikazi knjiga. Prikazi u formi eseja. Pregledi literature. Naučna etika. Citiranje. Parafraziranje. Pojam i vrste fusnota. Bibliografski podaci i bibliografija.</p> <p><i>Prezentacija izvršenog istraživanja.</i></p> <p><i>Revizija.</i> Sadržaj. Jasnoća. Konciznost. Pravopis. Gramatičke greške. Ukupan dojam o izvršenom istraživanju.</p>
Literatura	<p>Midhat Šamić: Kako nastaje naučno djelo: (Uvođenje u metodologiju i tehniku naučnoistraživačkog rada), Zavod za izdavanje udžbenika, Sarajevo, 1969.</p> <p>Li Kuba i Džon Kokin: Metodologija izrade naučnog teksta, Podgorica, 2003.</p> <p>Umberto Eco: Kako se piše diplomska radnja ,Pitanja, broj 5/6 Zagreb, 1984.</p> <p>Josip Milat: Osnove metodologije istraživanja, Školska knjiga Zagreb, 2005.</p>

ZBORNI PREDMET USMJERENJA - METODIKA LIKOVNOG ODGOJA

Moduli i Teme modula koje će se realizirati
sa studentima u IX semestru 2+1+2
X semestar ? /seminar + magistarski rad/

MODUL 1.

ZNAČAJ VIZUELNO-ESTETSKOG ODGOJA

Teme:

1. Društveno estetske i pedagoško-psihološke osnove likovnog odgoja;
2. Estetske osnove likovnog odgoja;
3. Osobenosti psihičkog razvoja djece i uzajamna povezanost mišljenja, govora i likovnog izraza;
4. Likovno estetska analiza i estetsko vrednovanje dječijih radova, elementi za procjenu dječijih radova.

MODUL 2.

USLOVI RAZVOJA LIKOVNE KREATIVNOSTI KOD DJECE

Teme:

1. Izbor sadržaja, program i plan likovnog odgoja;
2. Zadaci likovnog odgoja u predškolskom uzrastu;
3. Likovna područje, uloga i značaj;
4. Povezivanje sadržaja drugih oblasti i likovnog odgoja /korelacija/;
5. Likovni jezik i likovni problemi;
6. Teme i tehnike u funkciji poticaja likovnog izraza djece predškolskog uzrasta;

MODUL 3.

OČIGLEDNA SREDSTVA I VIZUELNE KOMUNIKACIJE

Teme:

1. Uloga i značaj pravilnog odabira očiglednih sredstava za likovno-kreativni poticaj djece;
2. Reprodukcije u funkciji motivacije djece predškolskog uzrasta;
3. Simboli i znakovi kao oblik neverbalnog vizuelnog komuniciranja;
4. Primjena računara u osmišljavanju i prezentiranju materijala u funkciji pobuđivanja motivacije za kreativni proces;
5. Način prezentiranja rezultata kreativnog procesa djece predškolskog uzrasta.

Literatura:

Obavezna literatura:

- Bogumil Karlavaris, METODIKA LIKOVNOG ODGOJA 1 i 2, Rijeka, Hofbauer, 1991.
Matko Pejić: PRISTUP LIKOVNOM DJELU, Zagreb, Školska knjiga, 1986.
Nada Grgurić-Marijan Jakubin: VIZUALNO-LIKOVNI ODGOJ I OBRAZOVANJE, Zagreb, EDUCA, 1996.
Marijan Jakubin: LIKOVNI JEZIK I LIKOVNE TEHNIKE, Zagreb, EDUCA, 1999.
Marcel Bačić i Jasenka Mirenić-Bačić: UVOD U LIKOVNO MIŠLJENJE, Zagreb, Školska knjiga, 1994.
Dobrila Belamarić: DIJETE I OBLIK, Zagreb, Školska knjiga, 1987.

Dodatna literatura:

- Bodulić V. UMJETNIČKI I DJEČIJI CRTEŽ, Zagreb, Školska knjiga, 1982.
Jadranka Damjanov: LIKOVNA UMJETNOST I i II, Zagreb, Školska knjiga, 1983.
Jadranka Damjanov: VIZUALNI JEZIK I LIKOVNA UMJETNOST, Zagreb, Školska knjiga, 1991.
Radovan Ivančević: LIKOVNI GOVOR uvod u svijet umjetnosti, PROFIL, Zagreb, 1997.
Radovan Ivančević: PERSPEKTIVE, Zagreb, Školska knjiga, 1996.
Karmen Ratković i Jasenka Mirenić-Bačić: LIKOVNA UMJETNOST 20. STOLJEĆA, Zagreb, Školska knjiga, 2000.